

Velkomst af Ragnar Arnalds på Nordisk Folkeriksdag 2006 i Island

På vägnar av de organisationer som har tagit initiativet til Nordisk Folkrikisdag i Island, Heimssyn och Frit Norden i Danmark, Norge og Sverige, bjuder jag alla deltagere velkomna.

Heimssyn arbetar inte på samma grundlag som Frit Norden. Men våra mål er lika. Vi vil styrka det nordiska samarbeite och stå i mot att det vissnar i skuggan av EU.

Heimssyn er en tvärpolitisk rörelse som lægger vikt ved Islands sëlvestændighed i Evropasaken og representerer hela det politiske spektrum.

Vi frukter att Islands medlemskap i EU vil isolera oss från direkta ökonomiska kontakter med nationer i andra världsdelar.

Låt mig ta et eksempel: Med jämna mellanrum gör vi fiskeriavtaler med Färöarna om fiskeriet i varandras sjöterritorium. Om vi var i EU ville det bli EU's kommisjon som förhandlade på vägnar av oss.

Vi har den äran i kväll att Islands fiskeriminister, Einar K. Gudfinnsson, är här med oss och berättar säkert mera om den sida av saken.

Annat exempel: I sommar har isländska og kinesiska ämbetsmän förberedat en handelskontrakt mellan Kina og Island.

Kina önskar inte, åtminstone inte nu för tiden, att göra en kontrakt av det slag med EU. Därför ser det ut till att kontrakten blir den första som Kina gör med et europeiskt land.

Handelskontrakt mellan Island og Kina ville ha varit otänkbar om Island var i EU. När en stat tiltræder EU mister den rätten til att göra fiskeri- og handelskontrakter med andra länder.

Blant annat därför är det så viktigt för Island att stå utanför EU's tullmurar og kunna handla fritt i vest og øst og syd.

Ved förberedelse av programmet för Folkrikisdagen har vi beslutat att blanda samman livlig debatt og en halvdags rundresa för att ge våre gæster från det øvrige Norden et inblik i det historiske, kulturelle og vulkaniske Island i nutid og fortid.

En sëlvestændig republik med 300 tusen invånare tycker många ute i den stora världen är en kuriositet og framkallar ofta frågetecken.

Varför blev Island en sëlvestændig stat?

Den stora klyftan, Almannagjá på Thingvellir, hvor Islands fristat og republik blev grundlagt i år 930 og Altinget hållt sine møten vart sommar i en uka i næstan 900 år, bildar en del av bakgrunden för svaret til denna frågan.

I vår sagalitteratur från 11, 12 og 1300 tallet finns hundratals skildringer av parlamentsarbeidet og parlamentsdebatter från tiden når Island var en republik. Därför kan man säga att vår litteratur är en viktig del av svaret.

När jag säger en republik menar jag inte en demokrati. Fristaten var et oligarki, präglad av hövdingar, men med en samstämmig lagstiftning og var den eneste stat i Europa som inte hadde en kung.

Minnet om den självständiga fristaten levde i litteraturen. Och sex hundra år senere, när nya tider oppstod mitt i 1800 tallet, påverkade det Islands frihetskamp på avgörande sätt.

Därför är det passende att i morgon, innan vi reser herifrån til Thingvellir, vil en expert, Armann Jakobsson, redogjöra för oss om Islands kulturella fortid.

Eventuelt tycker utlandske gæster på besök att isländsk politik präglas för mycket av nationella motiv.

Nationalisme är blevet et skælsord. Men vi måste ha i tanken att det finns två olika former for nationalisme, en godartet og en ondartet.

Ingen kritiserar att vi elsker vårt hem eller vår familie. På samme sätt är det naturligt att elska sitt land, sin nation, sitt språk og sine förtidsminnen.

En man som inte har aktning för sig själv är vanligtvis en syk mann - och visa versa. Det är naturligt og inte negativt på noget sätt att en nation har aktning för sig själv.

Men den form for nationalisme, som visar sig i antipati og förakt for andras opprinnelse, andras kultur og religion, är negativ og farlig.

Det är jo en kolossal skillnad på kärlek og hat. Og faktiskt är det förvånansvärt att i international debatt kan två så fundamentalt ulike følelser rummes i ett ord, d.v.s. i det illa beryktede begreppet "nationalism".

För min del tycker jag også tråkigt att höra politikere, journalister og även moderna historikere blanda sammen nationalisme på den ene sida og selvstendighetslængtan på den andre sidan, d. v.s. små nationers trang og vilja til att stå på egne føtter.

Det förra bygger ofta på historia og är mera følelsesbetonet. Det senere bygger på økonomiske interesser og argumenter om landets næringspolitiske særstilling i nutiden.

Norden i världen är ett hovedtema for denna Folkriksdag og søndageftermiddag hedras vi med indledninger från Sveriges förutvarande utanriksminister, Laila Freivalds, og forutvarande president i Island, Vigdis Finnbogadóttir.

Det är sannarligen vårt hopp att Folkriksdagen i Island kommer att styrke vår ønskan og ideal om tættare samarbejde mellem fria og selvstendige nordiske stater som gör det lættare for dem, til sammens att bidrage til en bættre og fredligere världen.

Takka!

Jag ger ordet til Steingrímur Hermannsson. Han är förutvarande ordförande i Framsóknarflokkurinn og var blant annat fiskeriminister, utanriksminister og i lang tid statsminister i Island.